

ФИНАНСИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ В КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА

Марина Стефанова

----- www.eufunds.bg -----

Проект BG05M2OP001-2.016-0030-C01 „Модернизация на образователните решения за кръгова икономика, стратегически инфраструктури и производства (МИКС-ИП)“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове

Кръгова икономика Въздействие

Кръговата икономика като възможност за увеличаване на ефективността на предприятията

Как?

Като се фокусира върху използването на ресурсите възможно най-ефективно и се избягва изхвърлянето на отпадъци.

Ползи:

- Понижаване на разходите за суровини;
- Понижаване на разходите за отпадъци;
- Повишаване на ефективността на производството;
- Насърчаване на иновациите;
- Подобряване на репутацията на предприятието;
- Отваряне на нови пазари;
- Създаване на нови бизнес модели;
- Спазване на законодателството;
- Устойчивост на бизнеса;
- Подобряване на социалния капитал.

Индикатори за наблюдение на кръговата икономика

Най-силно предпочитан вариант

Намаляване

- Понижаване количеството произведени отпадъци

Повторно използване

- Многократно използване на материали

Рециклиране

- Използване на материали, за да се направи нов продукт

Възстановяване

- Възстановяване на енергията от отпадъците

Депозит за отпадъци

- Безопасно изхвърляне на отпадъци до депото

Най-слабо предпочитан вариант

Кръгови бизнес модели

Бизнес модели

Възобновяемост

Доставяне на изцяло възобновяеми, рециклируеми или биоразградими ресурси за подпомагане на кръгово производство.

Преобразуването на отпадък в предмет със стойност е възможно чрез възстановяването на вградената стойност в края на живота на един продукт с цел пренасянето ѝ в друг продукт.

A large, stylized orange shape, resembling a thick curved line or a partial circle, occupies the left side of the slide. It has a white outline and a slight gradient.

Бизнес модели

Продукт като услуга

Предприятие предлага на купувача достъп до продукт, чрез договор за лизинг или плащане за ползване, като си запазва правото на собственост.

A large orange circle with a white outline, partially visible on the left side of the slide.

Бизнес модели Удължаване на живота на продукта

Удължаване на настоящия жизнен цикъл
на продукта: ремонт, надграждане и
препродажба.

Бизнес модели Платформи за споделяне

Стимулиране сътрудничеството между потребителите на продуктите; Споделянето позволява съществуващите стоки и ресурси да се използват по-цялостно вместо да се оставят да стоят неупотребявани и зависи до голяма степен от достъп до стоките чрез членство или междуличностни интеракции.

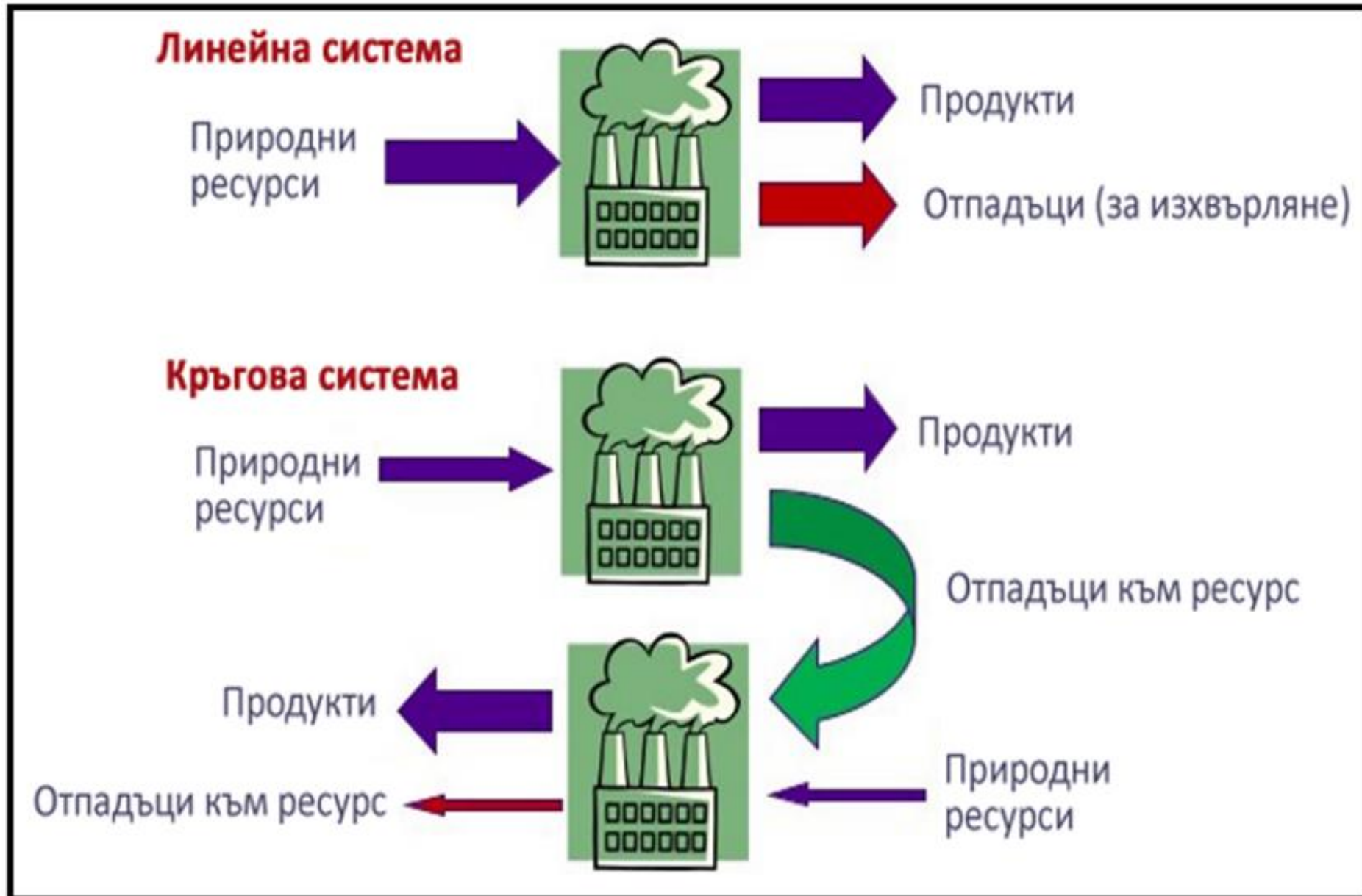
Бизнес модели

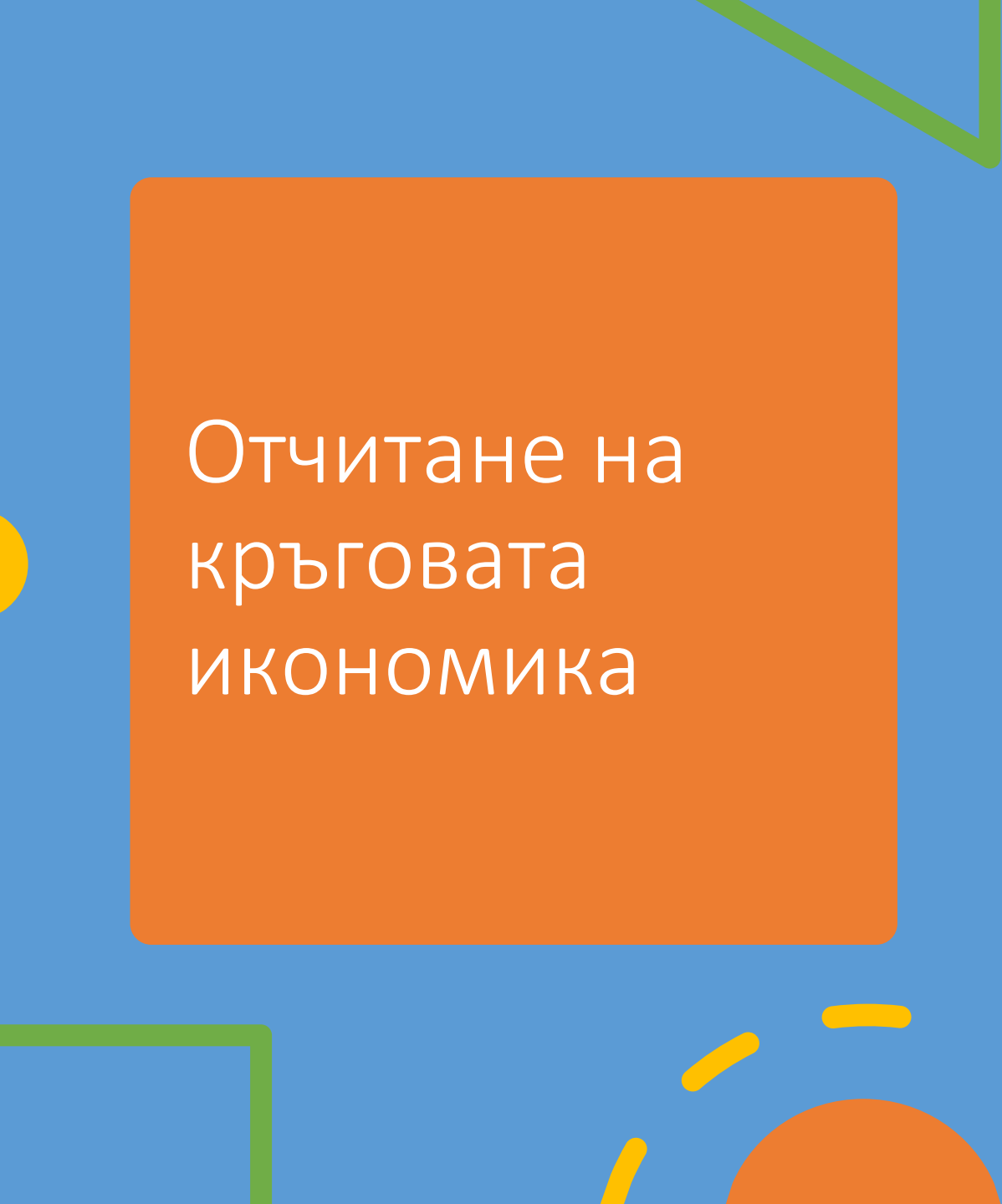
Ефективност на ресурсите и рециклиране

Доставяне на изцяло възобновяеми, рециклируеми или биоразградими ресурси за подпомагане на кръгово производство.

Преобразуването на отпадък в предмет със стойност е възможно чрез възстановяването на вградената стойност в края на живота на един продукт с цел пренасянето ѝ в друг продукт.

Индустриална симбиоза

Отчитане на кръговата икономика

Директива относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта*

- Разширява обхвата до всички големи компании и всички компании, регистрирани на регулираните пазари (с изключение на регистрираните микропредприятия);
- Изисква одит на докладваната информация;
- Въвежда по-подробни изисквания за докладване и задължителни стандарти;
- Изисква от компаниите да „маркират“ цифрово докладваната информация, така че тя да бъде машинно четима и да се подава в европейската единна точка за достъп, предвидена в плана за действие на съюза на капиталовите пазари.

ESG отчетност

Характеристики

Особеност	Финансово отчитане	Интегрирано отчитане
Обхват на оповестяванията	Тесен	Широк
Мислене	Изолирано	Интегрирано
Фокус	Минало	Минало и бъдеще
Времева рамка	Краткосрочна	Краткосрочна, средносрочна и дългосрочна
Адаптивност	Следва правила	Влияе се от индивидуални обстоятелства

ESG отчетност

Принципи

Принципи на интегрирания отчет	Принципи на нефинансовата декларация
Стратегически фокус и ориентация към бъдещето	Стратегическа и ориентирана към бъдещето информация
Последователност и сравнимост	Последователна и сравнима информация
Взаимоотношения със заинтересованите лица	Ориентирана към заинтересованите лица информация
Същественост	Оповестяване на съществена информация
Сбито представяне	Цялостна, но кратка информация

Таксономия на стопанските дейности

- **Цел** – възможност на инвеститорите да преориентират инвестициите си към по-устойчиви технологии и бизнес дейности, и да намалят потенциалния “greenwashing”
- Система за **регулаторна класификация**, която определя кои икономически дейности са екологично устойчиви и при какви условия
- Използва се, за да **оповестява степента**, до която нейните дейности са в съответствие с определението за устойчиво развитие

Цели на Таксономията

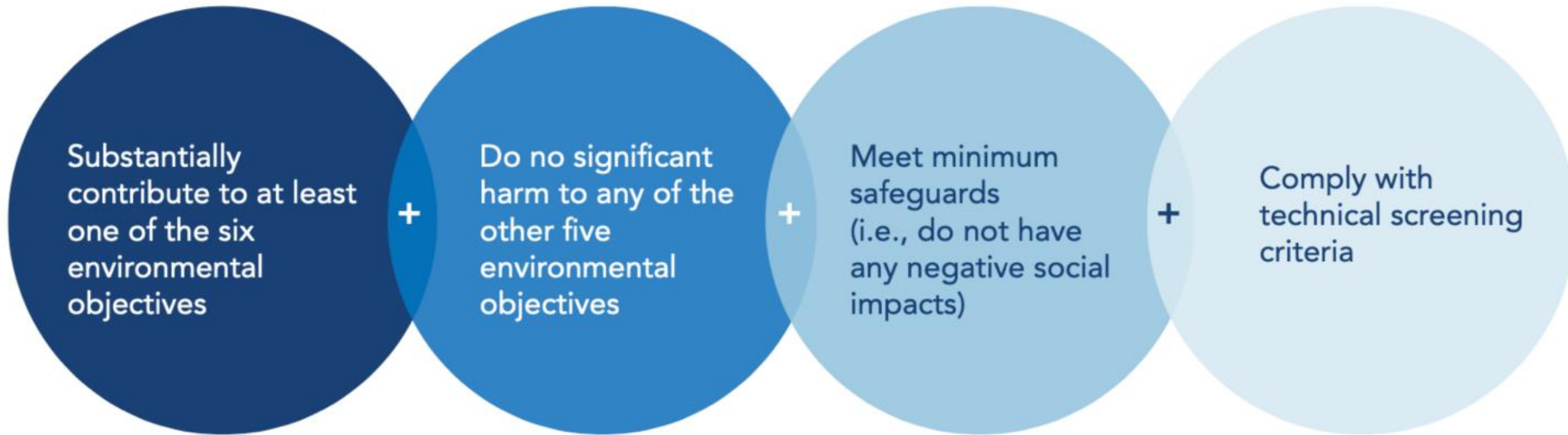
- **Смекчаване**
- **Адаптация**
- **Устойчиво използване на водните и морските ресурси**
- **Преход към кръгова икономика**
- **Предотвратяване и контрол на замърсяването**
- **Защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите**

Зелена дейност по ЕС Таксономия

The EU Taxonomy defines activities as “environmentally sustainable” if they:

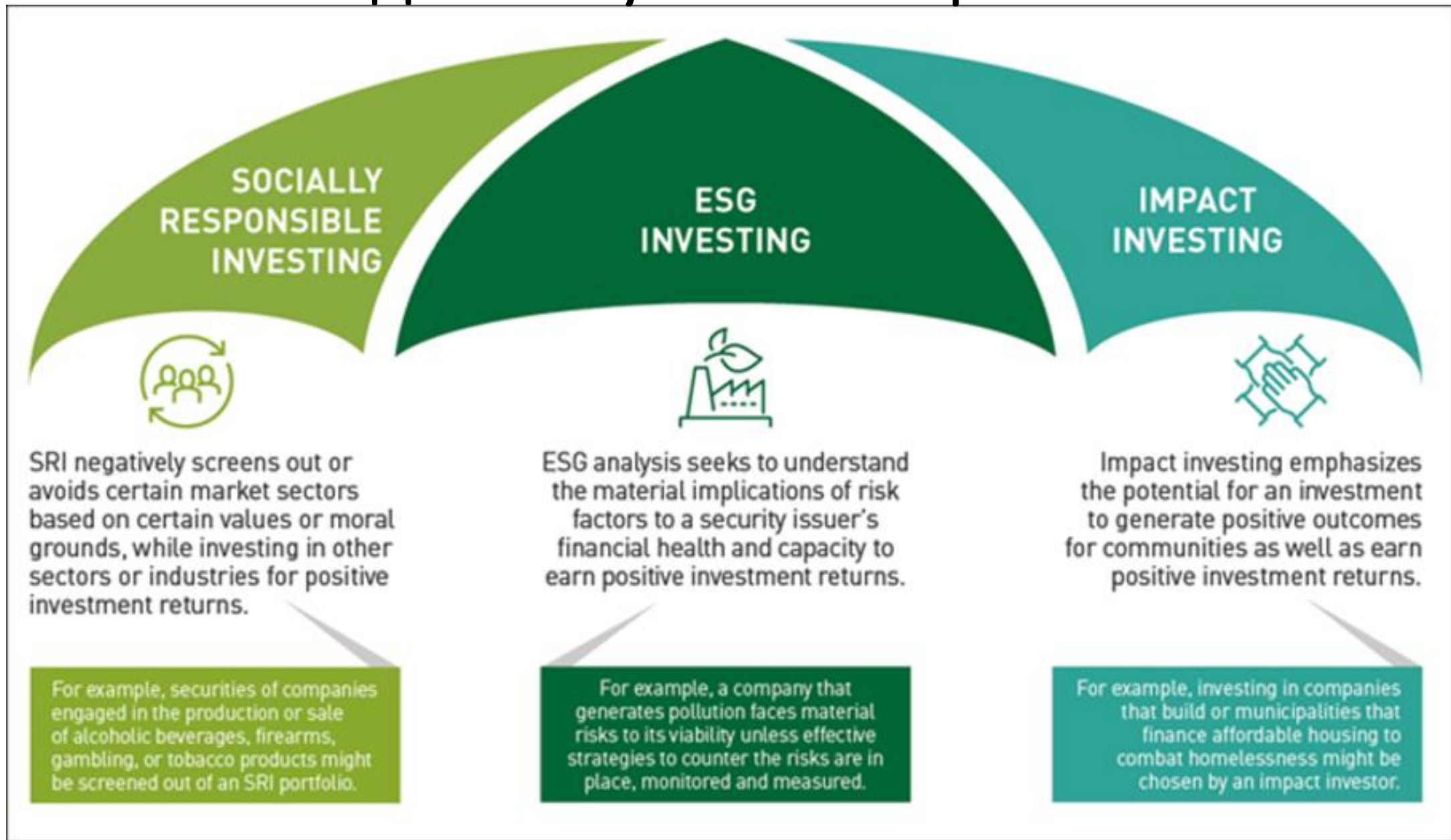
Устойчивата икономическа дейност трябва да допринася за поне една от шестте цели и да не вреди значително на никоя от другите цели, като същевременно зачита основните права на човека и трудовите стандарти

Финансиране на кръговата икономика

- Грантово финансиране
- Фондове за кръгова икономика
- Зелени облигации
- Кредитиране за кръгова икономика
- Групово финансиране (crowdfunding)
- Издаване на акции
- Фондове за иновации

Въведение в устойчиви финанси

Социално- отговорно финансиране

ESG инвестиране

Инвестиране с въздействие

Дефиниция

- “Устойчивите финанси се отнасят до процеса на включване на екологичните, социални и управленски (ESG) съображения при вземането на решения за инвестиции във финансовия сектор, което води до повече дългосрочни инвестиции в икономически дейности и проекти за устойчиво развитие,” (Европейска комисия)
- Концепцията за устойчивите финанси представлява мерки и предложения за привличане на финансовия сектор към зелената трансформация: как капиталът да бъде насочен приоритетно към инвестиции за развитие на нов тип, зелена икономика, както и за позеленяване на традиционната икономика, включително на индустриалното производство и на енергийния сектор.

Грантово финансиране

- VII издание
- Максимална стойност 30.000 лева
- Краен срок – 23/ 10/ 2023
- Избираеми области - Кърджали, Хасково, Благоевград и Силистра
- Онлайн уебинари – 20/09 и 16/10
- За повече информация:
<https://www.rinkercenter.org>

Видове зелени и устойчиви финансови инструменти

- Зелени облигации
- Устойчиви облигации
- Облигации, свързани с определена цел/показател – етикетирани (ESG bonds/sustainability bonds)
- Дългови инструменти/заеми

Изисквания при устойчиви финансови решения

- ESG корпоративна надлежна проверка при инвестиция (due diligence)
- Ангажираност и добро стопанисване на инвестициите (engagement & stewardship)
- Отчетност на нефинансова информация
- Принадлежност към различни мрежи за ангажираност и съвместна работа/колаборация

Дефиниции за етикетирани инструменти

- **Облигации, индексирани за устойчиво развитие и дейности (Sustainability-linked bonds SLB):** Всеки финансов инструмент, чиито характеристики могат да се променят на база постигнати от емитента предварително зададени цели за устойчиво развитие.
- **Облигации за финансиране на устойчиви дейности и устойчиво развитие (Use-of-proceeds bonds):** Всеки финансов инструмент, чиито нетни привлечени средства (или еквивалентна сума на нетните постъпления) се използват изключително за финансиране или рефинансиране, частично изцяло, на нови и/или съществуващи проекти, отговарящи на условията за зелени и/или социални/устойчиви проекти. Трите основни подкатегории са:
 - **Зелени облигации**
 - **Социални облигации:** финансиране на дейности, които адресират и/или облекчават специфични социални рискове и проблеми – подобряване на сигурността на изхранването, достъпа до образование и здравеопазване, финансиране на социално включване на специфични общности.
 - **Устойчиви облигации:** финансиране на цели, свързани едновременно с опазване на околната среда и постигане на социални ползи

Основни ESG инвестиционни стратегии

- Изключвания - (на индустрията, етични и социални норми и разработени оценки - рейтингови)
- Най-добрите в групата- (Отчитане на устойчиви нефинансови показатели)
- Ангажираност- (избор на фирми, които са съгласни да внедрят ESG-критерии)
- Тематични – (инвестиции в проекти, които отговарят на определена тематика (например- снабдяване на питейна вода)
- Социално и зелено въздействие – (инвестицията е насочена за подобряване на социално положение на група индивиди, общество; конкретно подобряване на околната среда)

Разработване на иновации в предприятията – 1/2

Грантово финансиране

1. Търговци по Търговския закон или Закона за кооперациите, регистрирани преди 31.12.2020 г.
2. Допустими категории: всички размери предприятия
3. Нетни приходи от продажби за 2022 г.
4. Всички сектори на икономическа дейност, с изключение на недопустимите.

BG16RFPR001-1.001

Предстоящо обявяване в края на Юни 2023

Общ бюджет: 127 000 000 лева

Максимален срок: 18 месеца

Повишаване на иновационната дейност
чрез разработване на иновации в
тематичните области на ИСИС 2021-2027:

- Информатика и ИКТ
- Мехатроника и микроелектроника
- Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии
- Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии
- Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика

Разработване на иновации в предприятията – 2/2

Грантово финансиране

1. Размер на финансиране от 50 000 лв. до:
Микро предприятие до 250 000 лв.
Малко предприятие до 400 000 лв.
Средно и Голямо предприятие до 500 000 лв.

1. Разходи за възнаграждения
2. Разходи за амортизация на собствено оборудване и инструменти
3. Разходи за амортизация на сгради и помещения
4. Разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновацията:
Възлагане на научни изследвания
Придобиване на знания и патенти
Консултантски услуги
5. Разходи за материали и консумативи
6. Разходи за защита на индустриална собственост на национално и международно равнище

Подкрепа за прехода
към кръгова икономика
в предприятията – 1/2

Грантово финансиране

1. ЮЛ или ЕТ, регистрирани по ТЗ/ЗК,
регистрирани преди 31.12.2019 г.

2. Реализирали нетни приходи за 2021 г.:

- Микро предприятие $\geq 200\,000$ лева
- Малко предприятие $\geq 600\,000$ лева
- Средно предприятие $\geq 1\,000\,000$ лева
- Голямо предприятие $\geq 3\,000\,000$ лева

Индикативно обявяване: Април 2023 г.

Общ бюджет: 180 000 000 лева

Средства от: План за възстановяване

1. Размер на финансиране от 70 000 лв. до:

- Микро предприятие до 350 000 лв.
- Малко предприятие до 550 000 лв.
- Средно предприятие до 750 000 лв.
- Голямо предприятие до 1 000 000 лв.

2. Максимален интензитет (%) на помощта:

При режим de Minimis:

- Микро, МСП до 50% от инвестицията.
- Големи предприятия до 30% от инвестицията.

При режим Регионална инвестиционна помощ:

- Микро и Малки предприятия до 50% от инвестицията
- Средни предприятия до 50% от инвестицията
- Големи предприятия до 30% от инвестицията

Подкрепа за прехода
към кръгова икономика
в предприятията – 2/2

Грантово финансиране

Нови технологии за въвеждане на кръгови модели в предприятията:

- Предотвратяване/намаляване образуването на отпадъци чрез внедряване на технологии за подготовка за повторна употреба и преработка/рециклиране на отпадъците от производствената дейност и влагането им като суровина в производствения процес.

Намаляване на използваните суровини чрез внедряване на технологии за:

- използване на алтернативни суровини, включително рециклирани суровини и материали
- повишаване използването на рециклируеми суровини и материали
- влагане на материали с биологичен произход
- заместване или намаляване на употребата на опасни вещества

Ограничаване използването на опаковки от пластмаса и пластмасови продукти за еднократна употреба чрез въвеждане на технологии за:

- заместване с алтернативни опаковки и продукти за многократна употреба
- намаляване употребата на пластмаса като суровина, вложена в крайните продукти
- осигуряване на съответствие с приложимите за тях изисквания на националното и европейско законодателство

Производство на устойчиви продукти чрез внедряване на технологии за:

- повторна или многократна употреба на съществуващи или нови продукти, или повишаване на дълготрайността им
- осигуряване на възможности за модернизация и поправка на повредени части или компоненти
- увеличаване на възможностите за рециклиране на продуктите след употребата им, включително на възможностите за разглобяване в края на жизнения цикъл

Мерки от предприя тията

1. Минимизиране използването на и максимизиране повторното използване на вода чрез планиране на начина на използване;
2. Използване на възобновяема енергия;
3. Повторно планиране на използването на енергия за минимизиране на потреблението
4. Минимизиране на отпадъците чрез рециклиране и повторно използване на отпадък или препродаването му на друга компания;
5. Пре-проектиране на продукти и услуги с цел минимизиране използването на материали или използване на рециклирани материали